

Υπόθεση C-500/18

**Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98,
παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου**

Ημερομηνία καταθέσεως:

30 Ιουλίου 2018

Αιτούν δικαστήριο:

Tribunalul Specializat Cluj (δικαστήριο εμπορικών διαφορών του
Cluj, Ρουμανία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

2 Μαΐου 2018

Ενάγων:

AU

Εναγόμενες:

Reliantco Investments LTD

Reliantco Investments LTD Limassol Sucursala București

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Αγωγή περί κηρύξεως ακυρότητας και αναγνώρισεως της ευθύνης με την οποία ο
ενάγων ζητεί:

α) να αναγνωρισθεί ο καταχρηστικός χαρακτήρας ορισμένων ρητρών της
συμβάσεως για τη διενέργεια συναλλαγών κατόπιν διαπραγμάτευσης επί
χρηματοπιστωτικών μέσων στην επιγραμμική πλατφόρμα www.ufx.com της
εταιρίας RELIANTCO INVESTMENTS LTD και να απαλειφθούν οι εν λόγω
ρήτρες από τη σύμβαση συνεπεία της ακυρότητάς τους·

β) να κηρυχθούν άκυρες έξι οριακές εντολές [limit order] που εισήγαγε ο ενάγων
στην πλατφόρμα UFX την 13η Ιανουαρίου 2017·

γ) να υποχρεωθούν οι εναγόμενες να καταβάλουν σ' αυτόν το ποσό των
1 919 720 δολαρίων ΗΠΑ (στο εξής: USD) μετά των νομίμων τόκων
υπολογιζόμενων από την 13η Ιανουαρίου 2017 έως και την ημερομηνία

καταβολής, καταρχήν, ως αποζημίωση λόγω αστικής ευθύνης εξ αδικοπραξίας, και, επικουρικώς, λόγω της επαναφοράς των συμβαλλομένων στην προτέρα κατάσταση συνεπεία της κηρύξεως της ακυρότητας των οριακών εντολών·

δ) να υποχρεωθούν οι εναγόμενες να καταβάλουν σ' αυτόν το ποσό των 191 972 USD προς ικανοποίηση της ηθικής βλάβης.

Αντικείμενο και νομική βάση της προδικαστικής παραπομπής

Ζητείται, δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, η ερμηνεία του άρθρου 4, παράγραφος 1, σημείο 12, της οδηγίας 2004/39/ΕΚ, του άρθρου 2, στοιχείο β', της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ, του άρθρου 7, σημείο 2, και του άρθρου 17, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού (ΕΕ) 1215/2012.

Προδικαστικά ερωτήματα

1. Κατά την ερμηνεία του όρου «ιδιώτης πελάτης» του άρθρου 4, [παράγραφος] 1, σημείο 12, της οδηγίας 2004/39/[ΕΚ], δύναται ή οφείλει το εθνικό δικαστήριο να χρησιμοποιήσει τα ίδια ερμηνευτικά κριτήρια με εκείνα που χρησιμοποιούνται ως προς την έννοια του καταναλωτή που περιέχεται στο άρθρο 2, στοιχείο β', της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ;

2. Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα, υπό ποιες προϋποθέσεις μπορεί ο «ιδιώτης πελάτης» κατά την έννοια της οδηγίας 2004/[39/ΕΚ] να επικαλεσθεί την ιδιότητα του καταναλωτή σε διαφορά όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη [·] και

3. Ειδικότερα, συνιστούν αποφασιστικά κριτήρια για τον χαρακτηρισμό του «ιδιώτη πελάτη» ως καταναλωτή κατά την έννοια της οδηγίας 2004/[39/ΕΚ], αφενός, το γεγονός ότι «ιδιώτης πελάτης» κατά την έννοια της οδηγίας 2004/[39/ΕΚ] προβαίνει σε μεγάλο αριθμό συναλλαγών κατόπιν διαπραγμάτευσης σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα και, αφετέρου, το γεγονός ότι επενδύει σημαντικά χρηματικά ποσά σε χρηματοπιστωτικά μέσα όπως εκείνα που προσδιορίζονται στο άρθρο 4, [παράγραφος 1], σημείο 17, της οδηγίας 2004/39/[ΕΚ];

4. Προκειμένου το εθνικό δικαστήριο να κηρύξει εαυτό αρμόδιο, κατά το μέτρο που υποχρεούται να κρίνει εάν εφαρμόζεται, κατά περίπτωση, το άρθρο 17, [παράγραφος] 1, στοιχείο γ', ή το άρθρο 7, σημείο 2, του κανονισμού (ΕΚ) 1215/2012, δύναται ή οφείλει να λάβει υπόψη την ουσιαστική νομική βάση που επικαλείται ο ενάγων -ήτοι την αποκλειστικά εξωσυμβατική ευθύνη- προς αμφισβήτηση ρητρών ως καταχρηστικών κατά την έννοια της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ, οπότε το εφαρμοστέο ουσιαστικό δίκαιο θα καθοριζόταν σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) 864/2007 (Ρώμη II), ή μήπως, αντιθέτως, ο ενδεχόμενος χαρακτηρισμός του ενάγοντος ως καταναλωτή καθιστά άνευ σημασίας την ουσιαστική νομική βάση της αγωγής του;

Διατάξεις του δικαίου της Ένωσης των οποίων έγινε επίκληση

Οδηγία 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 1993, σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές (ΕΕ 1993, L 95, σ. 29), άρθρο 2, στοιχείο β', άρθρο 3, παράγραφος 1.

Οδηγία 2004/39/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων, για την τροποποίηση των οδηγιών 85/611/ΕΟΚ και 93/6/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας 2000/12/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και για την κατάργηση της οδηγίας 93/22/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ 2004, L 145, σ. 1), άρθρο 1, σημείο 2, άρθρο 2, σημείο 2, άρθρο 4, παράγραφος 2, σημείο 12, άρθρο 6, παράγραφος 4, στοιχείο δ', καθώς και άρθρο 19, παράγραφοι 2, 3 και 5.

Κανονισμός (ΕΕ) 1215/2012, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2012, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (αναδιατύπωση) (ΕΕ 2012, L 351, σ. 1), άρθρο 17, παράγραφος 1, στοιχείο γ', άρθρο 18, παράγραφος 1, άρθρο 19, άρθρο 21, παράγραφος 1 και άρθρο 25, παράγραφος 4.

Κανονισμός (ΕΚ) 593/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 2008, για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές (Ρώμη I) (ΕΕ 2008, L 177, σ. 6), άρθρο 6, παράγραφοι 1 και 2.

Κανονισμός (ΕΚ) 864/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Ιουλίου 2007, για το εφαρμοστέο δίκαιο στις εξωσυμβατικές ενοχές (Ρώμη II) (ΕΕ 2007, L 199, σ. 40), άρθρο 2, παράγραφος 1.

Κανονισμός (ΕΕ) 1286/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Νοεμβρίου 2014, σχετικά με τα έγγραφα βασικών πληροφοριών που αφορούν συσκευασμένα επενδυτικά προϊόντα για ιδιώτες επενδυτές και επενδυτικά προϊόντα βασιζόμενα σε ασφάλιση (ΕΕ 2014, L 352, σ. 1), άρθρο 13, παράγραφος 1.

Διατάξεις του εθνικού δικαίου των οποίων έγινε επίκληση

Το αιτούν δικαστήριο παραθέτει διάφορες διατάξεις του εθνικού δικαίου που επικαλέσθηκε ο ενάγων με την αγωγή του και οι οποίες «θα μπορούσαν να τυγχάνουν εφαρμογής εν προκειμένω» κατά την εξέταση της ουσίας της. Ωστόσο, κρίνονται άνευ σημασίας ως προς το ζήτημα της διεθνούς δικαιοδοσίας, η οποία αποτελεί και το αντικείμενο της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως.

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της κύριας δίκης

- 1 Την 15η Νοεμβρίου 2016 ο ενάγων δημιούργησε λογαριασμό για την ψηφιακή διενέργεια συναλλαγών κατόπιν διαπραγμάτευσης στην επιγραμμική πλατφόρμα www.ufx.com της εταιρίας RELIANTCO INVESTMENTS LTD, παρέχοντας μέσω της πλατφόρμας την έγκρισή του ως προς τους όρους και προϋποθέσεις της χρήσεως UFX για τη διενέργεια συναλλαγών κατόπιν διαπραγμάτευσης επί χρηματοπιστωτικών μέσων με τη μορφή συμβάσεων επί διαφοράς (contract for difference, στο εξής: CFD).
- 2 Για τη δημιουργία λογαριασμού στην πλατφόρμα UFX ο ενάγων χρησιμοποίησε τον ιστότοπο μιας εμπορικής εταιρίας και διαχειρίστηκε την αλληλογραφία με την εταιρία RELIANTCO INVESTMENTS LTD ως διευθυντής αναπτύξεως της εν λόγω εμπορικής εταιρίας.
- 3 Την 11η Ιανουαρίου 2017 ο ενάγων συνήψε σύμβαση για τα κέρδη που προέκυπταν από τη διενέργεια συναλλαγών κατόπιν διαπραγμάτευσης, τονίζοντας ότι σκόπευε να επωφεληθεί από τη δυνατότητα διενέργειας συναλλαγών κατόπιν διαπραγμάτευσης που προσέφερε η εταιρία RELIANTCO INVESTMENTS LTD, καθώς και ότι είχε αναγνώσει, κατανοήσει και αποδεχθεί τους όρους και προϋποθέσεις της προσφοράς.
- 4 Υπό τους όρους αυτούς, ο ενάγων αποδέχθηκε τη σύναψη της συμβάσεως πελάτη με την εταιρία RELIANTCO INVESTMENTS LTD υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που διέπουν την εν λόγω σύμβαση, με σκοπό τη διενέργεια συναλλαγών κατόπιν διαπραγμάτευσης επί των CFD, στο πλαίσιο της οποίας η τελευταία διέθετε την ιδιότητα της ρυθμιστικής αρχής, η οποία έχει λάβει άδεια λειτουργίας στην Κύπρο και εποπτεύεται από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου.
- 5 Υπό τους όρους του άρθρου 27 της συμβάσεως που συνήφθη μεταξύ των μερών, όλες οι διαφορές που απορρέουν από ή συνδέονται με τη σύμβαση πελάτη ως έχει συναφθεί υπάγονται στη διεθνή δικαιοδοσία των κυπριακών δικαστηρίων, ενώ η συναφθείσα σύμβαση και το σύνολο των σχέσεων που προκύπτουν από τις συναλλαγές κατόπιν διαπραγμάτευσης μεταξύ των μερών διέπονται από την κυπριακή νομοθεσία.
- 6 Κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ Νοεμβρίου 2016 και της 13ης Ιανουαρίου 2017, κατόπιν της διενέργειας 197 συναλλαγών κατόπιν διαπραγμάτευσης επί των CFD, ο ενάγων αποκόμισε κέρδη ύψους 644 413,53 USD.
- 7 Την 13η Ιανουαρίου 2017 ο ενάγων εισήγαγε στην πλατφόρμα UFX έξι οριακές εντολές με βάση την τιμή του πετρελαίου. Ο ενάγων υποστηρίζει ότι απώλεσε, στο πλαίσιο των εν λόγω συναλλαγών κατόπιν διαπραγμάτευσης, το σύνολο του ποσού που είχε δεσμευτεί στον λογαριασμό για τη διενέργεια συναλλαγών κατόπιν διαπραγμάτευσης, ήτοι 1 919 720 USD.

- 8 Την 26η Απριλίου 2017 ο ενάγων προσέφυγε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου κατά της εταιρίας RELIANTCO INVESTMENTS LTD με έδρα στην Κύπρο και της εταιρίας RELIANTCO INVESTMENTS LTD LIMASSOL SUCURSALA BUCUREȘTI (RELIANTCO INVESTMENTS LTD LIMASSOL, υποκατάστημα του Βουκουρεστίου), υποστηρίζοντας ότι υπήρξε θύμα χειραγωγήσεως η οποία προκάλεσε την απώλεια του προαναφερθέντος ποσού.
- 9 Υπό τις περιστάσεις αυτές, ο ενάγων προβάλλει την αστική ευθύνη εξ αδικοπραξίας των εναγομένων η οποία θεμελιώνεται στην παραβίαση των κανόνων για την προστασία του καταναλωτή. Ομοίως, ζητεί να αναγνωριστεί ο καταχρηστικός χαρακτήρας διαφόρων συμβατικών ρητρών και να απαλειφθούν οι σχετικές ρήτρες από τη σύμβαση λόγω της ακυρότητάς τους, να κηρυχθούν άκυρες οι έξι οριακές εντολές που εισήγαγε ο ενάγων στην πλατφόρμα UFX την 13η Ιανουαρίου 2017, καθώς και να υποχρεωθούν οι εναγόμενες να καταβάλουν το ποσό των 1 919 720 USD μετά των νόμιμων τόκων υπολογιζόμενων από την 13η Ιανουαρίου 2017 έως και την ημερομηνία καταβολής, καταρχήν, ως αποζημίωση λόγω αστικής ευθύνης εξ αδικοπραξίας, και, επικουρικώς, λόγω της επαναφοράς των συμβαλλομένων στην προτέρα κατάσταση συνεπεία της κηρύξεως ακυρότητας των οριακών εντολών, καθώς και να υποχρεωθούν οι εναγόμενες να καταβάλουν σ' αυτόν το ποσό των 191 972 USD προς ικανοποίηση της ηθικής βλάβης.
- 10 Κατ' ουσίαν, ο ενάγων ισχυρίζεται ότι στοιχειοθετείται αστική ευθύνη εξ αδικοπραξίας των εναγομένων λόγω παραβάσεως των διατάξεων σχετικά με την προστασία του υπό την ιδιότητά του ως καταναλωτή, κατά το μέτρο που οι εναγόμενες δεν τήρησαν τις νομικές υποχρεώσεις πληροφόρησης, παροχής συμβουλών και ειδοποιήσεως όσον αφορά τις παρεχόμενες υπηρεσίες και τους κινδύνους που σχετίζονται με τις συναλλαγές κατόπιν διαπραγμάτευσης στην πλατφόρμα UFX, εισήγαγαν στη σύμβαση UFX μια σειρά από καταχρηστικές ρήτρες που δεν αποτέλεσαν αντικείμενο διαπραγμάτευσης, γεγονός που δημιούργησε σημαντική ανισορροπία μεταξύ των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων των μερών, παρά την απαίτηση της καλής πίστεως, και κατά το μέτρο που [οι εναγόμενες] προσέφεραν μη συμμορφούμενες υπηρεσίες μάρκετινγκ και παροχής επενδυτικών συμβουλών συγκεκριμένες υπό τη μορφή ορισμένων υπηρεσιών «personal trainer» και δεν εκτέλεσαν τις εντολές που διαβιβάστηκαν σύμφωνα με τις παρασχεθείσες οδηγίες, γεγονός που οδήγησε στην επέλευση της επίδικης ζημίας.
- 11 Με το υπόμνημα αντικρούσεως, οι εναγόμενες προέβαλαν ένσταση ελλείψεως διεθνούς δικαιοδοσίας των ρουμανικών δικαστηρίων, υποστηρίζοντας ότι η αγωγή υπάγεται στη διεθνή δικαιοδοσία των κυπριακών δικαστηρίων.

Κύρια επιχειρήματα των διαδίκων στην κύρια δίκη

- 12 Οι **εναγόμενες** παραθέτουν μια σειρά επιχειρημάτων προς επίρρωση της προβληθείσας ενστάσεως ελλείψεως διεθνούς δικαιοδοσίας των ρουμανικών δικαστηρίων.
- 13 Καταρχάς, τονίζουν ότι τα συμβαλλόμενα μέρη της συμβάσεως UFX προέβησαν σε έγκυρη συμφωνία παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας υπέρ των κυπριακών δικαστηρίων δυνάμει της ρήτρας που προβλέπεται στο άρθρο 27 της συμβάσεως.
- 14 Δεύτερον, ένα κυπριακό δικαστήριο, συγκεκριμένα το Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού, ενώπιον του οποίου προσέφυγε ο ενάγων για την έκδοση προσωρινού διατάγματος δεσμεύσεως περιουσιακών στοιχείων στην Κύπρο σε βάρος της πρώτης εναγόμενης, έχει ήδη αποφανθεί, κηρύσσοντας εαυτό αρμόδιο.
- 15 Τρίτον, οι εναγόμενες ισχυρίζονται ότι έχει ήδη αποκλειστεί η διεθνής δικαιοδοσία των ρουμανικών δικαστηρίων την οποία επικαλείται ο ενάγων με βάση τις διατάξεις του άρθρου 17, παράγραφος 1, στοιχείο γ', σε συνδυασμό με τα άρθρα 18 και 19 του κανονισμού 1215/2012, δεδομένου ότι στην περίπτωση που αμφισβητηθεί η εγκυρότητα της συμφωνίας παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας, προκύπτει από το άρθρο 25, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού, ότι το δικαστήριο οφείλει να εξετάζει την εν λόγω εγκυρότητα με βάση τη νομοθεσία του κράτους που έχουν επιλέξει ως αρμόδιο, ήτοι με βάση το κυπριακό δίκαιο.
- 16 Τέταρτον, οι εναγόμενες επισημαίνουν ότι, κατά την κρίση τους, η αγωγή βασίζεται στην ευθύνη από διαπραγματεύσεις (*culpa in contrahendo*), κατά το μέτρο που ο ενάγων ζητεί την αναγνώριση της αστικής ευθύνης εξ αδικοπραξίας κατ' ουσίαν λόγω παραπλανητικής διαφημίσεως και παραβάσεως των προσυμβατικών υποχρεώσεων ενημερώσεως, δεδομένου ότι η ευθύνη από διαπραγματεύσεις συνιστά εξωσυμβατική ενοχή κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 1, του κανονισμού 864/2007.
- 17 Πέμπτον, οι εναγόμενες υποστηρίζουν ότι δεν προκύπτει εάν ο ενάγων εμπίπτει στην πρώτη περίπτωση του άρθρου 17, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 1215/2012 (η σύμβαση έχει συναφθεί με πρόσωπο το οποίο ασκεί εμπορικές ή επαγγελματικές δραστηριότητες στο έδαφος του κράτους μέλους κατοικίας του καταναλωτή) ή στην περίπτωση της δεύτερης φράσεως του στοιχείου γ' (κατευθύνει με οποιοδήποτε τρόπο [τέτοιου είδους δραστηριότητες] σε αυτό το κράτος μέλος ή σε διάφορα κράτη, συμπεριλαμβανομένου του εν λόγω κράτους μέλους, και η σύμβαση εμπίπτει στο πεδίο των εν λόγω δραστηριοτήτων).
- 18 Εξάλλου, όσον αφορά το πρώτο τμήμα του άρθρου 17, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 1215/2012, δεν μπορεί να εφαρμοστεί στη διαφορά ως προς τη δεύτερη εναγόμενη, η οποία αποτελεί θυγατρική εταιρία της πρώτης εναγομένης, δεν διαθέτει κανέναν υπάλληλο και οικονομική δραστηριότητα στη Ρουμανία και δεν έχει λάβει ακόμη άδεια λειτουργίας από την Επιτροπή

Κεφαλαιαγοράς Κύπρου, ενώ επίσης η μητρική εταιρία δεν παρέχει άμεσα στη Ρουμανία υπηρεσίες διενέργειας συναλλαγών κατόπιν διαπραγμάτευσης στην αγορά.

- 19 Έκτον, οι εναγόμενες αμφισβητούν την ιδιότητα του ενάγοντος ως καταναλωτή, επισημαίνοντας ότι πρόκειται για φυσικό πρόσωπο που επιδιώκει τον πορισμό κέρδους, ήτοι να αποκομίσει όφελος από τη διενέργεια συναλλαγών κατόπιν διαπραγμάτευσης επί των CFD, και, επομένως, ασκούσε μάλλον συγκεκριμένη επαγγελματική δραστηριότητα παρά μη επαγγελματική δραστηριότητα, αποκομίζοντας κατά την εκτέλεση της συμβάσεως κέρδη ύψους 644 413,53 USD, συνεπεία της διενέργειας 197 συναλλαγών κατόπιν διαπραγμάτευσης από τον Νοέμβριο του 2016 έως και την 13η Ιανουαρίου 2017, εκ των οποίων εντούτοις προσβλήθηκαν ενδίκως μόνο έξι. Δεδομένου ότι ο ενάγων δεν ενήργησε ως καταναλωτής, δεν τυγχάνουν εφαρμογής οι διατάξεις του άρθρου 19 του κανονισμού 1215/2012. Επιπροσθέτως, η έννοια του καταναλωτή προσδιορίζεται σύμφωνα με το κυπριακό δίκαιο και ένα κυπριακό δικαστήριο έχει ήδη εκφράσει τις επιφυλάξεις του ως προς την εν λόγω ιδιότητα του ενάγοντος.
- 20 Ο ενάγων ζητεί την απόρριψη της ενστάσεως που προβλήθηκε από τις εναγόμενες υποστηρίζοντας ότι τα ρουμανικά δικαστήρια είναι αρμόδια να αποφανθούν επί της ουσίας της διαφοράς.
- 21 Ο ενάγων μάλιστα διατείνεται ότι η ρήτρα περί διεθνούς δικαιοδοσίας που περιέχεται στο άρθρο 27 της συμβάσεως UFX είναι άκυρη ως προς την ουσιαστική ισχύ της βάσει της νομοθεσίας του οικείου κράτους μέλους, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 21, παράγραφος 1, του κανονισμού 1215/2012, ή διότι η συμφωνία εμπίπτει σε μία εκ των εξαιρέσεων του άρθρου 25, παράγραφος 4, του ίδιου κανονισμού.
- 22 Κατά την άποψη του ενάγοντος, τοιουτοτρόπως, παραγνωρίζονται οι διατάξεις του άρθρου 25, παράγραφος 4, του κανονισμού 1215/2012, οι οποίες παραπέμπουν στο άρθρο 19 του τμήματος «Διεθνής δικαιοδοσία σε συμβάσεις καταναλωτών». Κατά τον ενάγοντα, η συμφωνία παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας που περιέχεται στη σύμβαση UFX αντίκειται στο ως άνω άρθρο και αυτός ζήτησε την αναγνώριση του παράνομου χαρακτήρα της σχετικής ρήτρας. Ως εκ τούτου, κατά τη γνώμη του ενάγοντος, με βάση τη νομοθεσία για την προστασία των καταναλωτών, η εν λόγω ρήτρα είναι άκυρη και δεν μπορεί να κριθεί ως έγκυρη συμφωνία παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας υπέρ των κυπριακών δικαστηρίων.
- 23 Όσον αφορά το επιχείρημα των εναγομένων το οποίο βασίζεται στην απόφαση του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού, ο ενάγων υποστηρίζει ότι η τελευταία δεν έχει αποκτήσει ισχύ δεδικασμένου ως προς την παρούσα υπόθεση, διότι εκδόθηκε βάσει του άρθρου 35 του κανονισμού 1215/2012 όσον αφορά τα ασφαλιστικά ή συντηρητικά μέτρα και όχι όσον αφορά την ουσία της υποθέσεως ή τη γενική δικαιοδοσία των ρουμανικών δικαστηρίων.

- 24 Ο ενάγων υποστηρίζει επίσης ότι η ενδεχόμενη θεμελίωση της αγωγής στην ευθύνη από διαπραγματεύσεις [culpa in contrahendo] δεν αποκλείει την εφαρμογή του τμήματος 4 του κανονισμού 1215/2012, δεδομένου ότι η τελευταία αυτή εφαρμογή σκοπεί στην προστασία των συμφερόντων των καταναλωτών εξ επόψεως του ουσιαστικού δικαίου. Ο σκοπός της εν λόγω νομικής προστασίας θα αναιρούνταν σε περίπτωση που η τελευταία αυτή νομική προστασία περιοριζόταν στο να αφορά μόνον τις αγωγές εκ συμβατικής ευθύνης, αφήνοντας, αντιθέτως, εκτός ρυθμίσεως το πολύ ευρύ πεδίο των αδικοπραξιών.

Σύντομη παρουσίαση του σκεπτικού της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

- 25 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι εν προκειμένω, για τον καθορισμό της διεθνούς δικαιοδοσίας, κρίνεται αναγκαία η ερμηνεία της έννοιας του «ιδιώτη πελάτη» που περιέχεται στο άρθρο 4, παράγραφος 1, σημείο 12, της οδηγίας 2004/39. Ομοίως, κρίνει αναγκαίο να διευκρινισθεί εάν το εθνικό δικαστήριο δύναται ή οφείλει να λάβει υπόψη την ουσιαστική νομική βάση που επικαλείται ο ενάγων -ήτοι την αποκλειστικά εξωσυμβατική ευθύνη- προς αμφισβήτηση ρητρών ως καταχρηστικών κατά την έννοια της οδηγίας 93/13, οπότε το εφαρμοστέο ουσιαστικό δίκαιο θα καθοριζόταν σύμφωνα με τον κανονισμό 864/2007, ή εάν, αντιθέτως, ο ενδεχόμενος χαρακτηρισμός του ενάγοντος ως καταναλωτή καθιστά άνευ σημασίας την ουσιαστική νομική βάση της αγωγής του.
- 26 Το αιτούν δικαστήριο τονίζει ως εκ τούτου ότι καίτοι ο ενάγων θεμελίωσε την αγωγή του στην αστική ευθύνη εξ αδικοπραξίας, ήτοι σε ένα είδος εξωσυμβατικής ευθύνης ως προς την οποία το εφαρμοστέο ουσιαστικό δίκαιο καθορίζεται με βάση τα οριζόμενα στον κανονισμό 846/2007, εντούτοις ταυτόχρονα επικαλείται την ιδιότητά του ως καταναλωτή, με βάση την οποία η αγωγή του συγκαταλέγεται στις διαφορές εκ συμβάσεως, ενώ παραπέμπει, όσον αφορά τη διεθνή δικαιοδοσία, στις διατάξεις του άρθρου 17, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 1215/2012.
- 27 Ομοίως, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, αφενός, οι εναγόμενες αμφισβητούν την ιδιότητα του ενάγοντος ως καταναλωτή και διατείνονται ότι δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 19 του κανονισμού 1215/2012 και ότι ο καθορισμός της ιδιότητας του καταναλωτή πρέπει να γίνεται με βάση το κυπριακό δίκαιο, ενώ εξάλλου ένα κυπριακό δικαστήριο έχει ήδη εκφράσει τις επιφυλάξεις του όσον αφορά την εν λόγω ιδιότητα του ενάγοντος. Αφετέρου, ο ενάγων υποστηρίζει ότι η έννοια του «ιδιώτη πελάτη» που προβλέπεται στο άρθρο 4, παράγραφος 1, σημείο 12, της οδηγίας 2004/39 ταυτίζεται με την έννοια του «καταναλωτή» κατά το άρθρο 2, στοιχείο β', της οδηγίας 93/13.
- 28 Όσον αφορά μάλιστα το τελευταίο αυτό επιχείρημα του ενάγοντος, το αιτούν δικαστήριο εκφράζει τις σχετικές επιφυλάξεις του. Όπως επισημαίνει, το άρθρο 2, στοιχείο β', της οδηγίας 93/13 ορίζει τον καταναλωτή ως «κάθε φυσικό πρόσωπο

το οποίο, κατά τις συμβάσεις που καλύπτει η παρούσα οδηγία, ενεργεί για σκοπούς οι οποίοι είναι άσχετοι με τις επαγγελματικές του δραστηριότητες» ενώ ως «ιδιώτης πελάτης» ορίζεται στο άρθρο 4, παράγραφος 1, σημείο 12, της οδηγίας 2004/39 κάθε πελάτης που δεν είναι «επαγγελματίας πελάτης»: στην τελευταία αυτή έννοια εμπίπτουν οι οντότητες που υποχρεούνται να λάβουν άδεια λειτουργίας ή να υπαχθούν σε ρυθμίσεις για να ασκήσουν δραστηριότητες στις χρηματοπιστωτικές αγορές.

- 29 Ως εκ τούτου, από την ερμηνεία των εν λόγω διατάξεων προκύπτει ότι, ενώ ο «καταναλωτής» μπορεί να είναι μόνο φυσικό πρόσωπο που ενεργεί εκτός της επαγγελματικής του δραστηριότητας, εντούτοις ως «ιδιώτης πελάτης» μπορεί να χαρακτηριστεί τόσο ένα φυσικό πρόσωπο όσο και ένα νομικό πρόσωπο ή οντότητα, υπό τον όρο ότι δεν εμπίπτει στις κατηγορίες πελατών που θεωρούνται επαγγελματίες σύμφωνα με το παράρτημα II της οδηγίας 2004/39.
- 30 Επιπλέον, το αιτούν δικαστήριο κάνει αναφορά στην απόφαση της 3ης Ιουλίου 1997, Benincasa (C-[269/95], EU:C:1997:337), με την οποία το Δικαστήριο επισήμανε ότι «μόνον οι συμβάσεις που συνάπτονται εκτός και ανεξαρτήτως οποιασδήποτε δραστηριότητας ή σκοπού επαγγελματικής φύσεως, με μοναδικό σκοπό την ικανοποίηση ιδιωτικών καταναλωτικών αναγκών ενός ατόμου, εμπίπτουν στο ειδικό καθεστώς [...] σχετικά με την προστασία του καταναλωτή, ενώ τέτοια προστασία δεν δικαιολογείται σε περίπτωση συμβάσεως έχουσας ως σκοπό μια επαγγελματική δραστηριότητα».
- 31 Βάσει των ανωτέρω, το αιτούν δικαστήριο κρίνει ως κρίσιμες τις δηλώσεις των εναγομένων σύμφωνα με τις οποίες ο ενάγων προέβη σε 197 συναλλαγές κατόπιν διαπραγμάτευσης σε χρονικό διάστημα περίπου τριών μηνών, αποκομίζοντας κέρδος 644 413,53 USD, και εντούτοις προσέβαλε μόνον έξι εκ των ως άνω συναλλαγών κατόπιν διαπραγμάτευσης. Ενεργώντας υπό τις ως άνω περιστάσεις, ο ενάγων θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως επαγγελματίας πελάτης, βάσει των κριτηρίων που θεσπίζονται στην οδηγία 2004/39 και περιέχονται στο παράρτημα II, σημείο 2.
- 32 Εξάλλου, κατά την κρίση του αιτούντος δικαστηρίου, ο ενάγων χρησιμοποίησε για τους σκοπούς της δημιουργίας του λογαριασμού στην πλατφόρμα UFX έναν ιστότοπο εμπορικής εταιρίας και διαχειρίστηκε την αλληλογραφία με την εταιρία RELIANTCO INVESTMENTS LTD υπό την ιδιότητά του διευθυντή αναπτύξεως της εν λόγω εμπορικής εταιρίας.
- 33 Δυνάμει των ανωτέρω, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι πρέπει να διευκρινιστούν οι έννοιες του «ιδιώτη πελάτη» και του «καταναλωτή», κυρίως όσον αφορά τα ενδεικτικά ή υποχρεωτικά κριτήρια που μπορούν να εφαρμόσουν τα εθνικά δικαστήρια όταν ερμηνεύουν τη συμβατική ρήτρα υπό το πρίσμα του δικαίου της Ένωσης, ενώ εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο να αποφανθεί εάν, βάσει των εν λόγω κριτηρίων, ο διάδικος που επικαλείται την ιδιότητα του καταναλωτή πληροί τους αναγκαίους όρους.

- 34 Όσον αφορά το τέταρτο ερώτημα, διευκρινίζεται ότι είναι κρίσιμο κατά το μέτρο που εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να αποφανθεί επί του ζητήματος της διεθνούς δικαιοδοσίας, και στη συνέχεια, να καθορίσει εάν εφαρμόζεται, κατά περίπτωση, το άρθρο 17, παράγραφος 1, στοιχείο γ', ή το άρθρο 7, σημείο 2, του κανονισμού 1215/2012, με βάση τα ερμηνευτικά κριτήρια που θα παρασχεθούν με τις απαντήσεις των τριών πρώτων ερωτημάτων, καθώς και με βάση την ερμηνεία των προαναφερθεισών διατάξεων του κανονισμού 1215/2012.
- 35 Υπό την έννοια αυτή, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι το τμήμα 4 του κανονισμού 1215/2012 ρυθμίζει τη διεθνή δικαιοδοσία στις διαφορές εκ συμβάσεων με τους καταναλωτές και εφαρμόζεται, καταρχήν, στις αγωγές που ασκούν καταναλωτές και θεμελιώνονται σε συμβατική ενοχή, ενώ η επίδικη αγωγή βασίζεται αποκλειστικά σε αστική ευθύνη εξ αδικοπραξίας η οποία αποκλείει την ύπαρξη συμβατικής σχέσεως, ήτοι κατάσταση στην οποία εγείρεται το ζήτημα της εφαρμογής του άρθρου 7, σημείο 2, του τμήματος 2 του κανονισμού 1215/2012 για τον καθορισμό της διεθνούς δικαιοδοσίας.
- 36 Δυνάμει των ανωτέρω, καίτοι ο ενάγων διατείνεται ότι η υποβολή των προδικαστικών ερωτημάτων δεν κρίνεται ούτε ως αναγκαία ούτε ως κρίσιμη για την επίλυση της διαφοράς της κύριας δίκης, επικαλούμενος προς τούτο τη θεωρία της «σαφούς πράξεως» (*acte clair*), αντιθέτως, οι εναγόμενες κρίνουν ως αναγκαία την υποβολή των προδικαστικών ερωτημάτων που θέτει το αιτούν δικαστήριο, το δε τελευταίο αυτό δικαστήριο κρίνει ως αναγκαία, για τον καθορισμό της διεθνούς δικαιοδοσίας με βάση τον κανονισμό 1215/2012, την υποβολή των διατυπωθέντων προδικαστικών ερωτημάτων, για την ερμηνεία των διατάξεων που κρίνονται ως κρίσιμες προκειμένου να αποφανθεί επί της ενστάσεως ελλείψεως διεθνούς δικαιοδοσίας των ρουμανικών δικαστηρίων με βάση τους σκοπούς του δικαίου της Ένωσης.